

CHIESA EVANGELICA RIFORMATA
GRIGIONESE
BASELGIJA EVANGELICA REFORMADA
DAL GRISCHUN
EVANGELISCH-REFORMIERTE
LANDESKIRCHE GRAUBÜNDEN
LOESTRASSE 60, 7000 CHÜR
TEL. 081 - 257 11 00, FAX 081 - 257 11 01
E-MAIL landeskirche@gr-ref.ch
www.graubuenden-reformiert.ch

Publicaziun nr. 662

Primavaira 2012

Il Cussegl da la Baselgia evangelica preschenta als consistoris ed als colloquis las suandantas tractandas ed infurmaziuns per tractar quellas, respectivamain per orientaziun.

Cuntegn

I. Tractandas (consultaziun)	4
1. Furmaziun en musica sacrala en il Grischun	4
II. Comunicaziuns/enquistas dal Cussegl da baselgia	14
2. Revisiun totala da la constituziun – co vinavant?	14
3. Realisaziun dal model 1+1 davent da l'onn da scola 2012/13 en il stgalim aut da la scola populara	15
4. Furmar la raspada	17
5. Infurmaziuns al reglament 251 «Contribuziuns or dal fond per la lavur cun la giuventetgna»	20
6. Projects colloquials da lavur cun attempads	21
III. Rapports colloquials	22
7. Provisiuns	22
8. Organisaziun da l'instrucziun da religiun 2012/2013	22
9. Rapport dals incumbensads colloquials per ecumena, missiun e cooperaziun al svilup (cumissiun EMC)	24
10. Lavur en la diaspora	24
11. Visitaziuns d'archiv	25
12. Renovaziun da la permissiun da predicatur(a)s laic(a)s	25

13. Propostas per cudeschs	26
14. Propostas per elecziuns a maun dal Cussegl grond evangelic	26
15. Moziuns, intimaziuns e propostas	27
IV. Diversas infurmaziuns	29
16. Resumaziun dals resultats dals colloquis d'atun	29
17. Rapports dals posts spezialisads	30
18. Occurrenzas colloquialas	31
19. Perfecziunament da trais mais	33
20. Collecta da Tschuncaisma 2012 – 2014	34
21. Collecta d'avust 2012	36
22. Giubileums	36
23. Sinoda 2012 in Zernez	37
24. Spediziun dals protocols colloquials	37
25. Termins dals colloquis da primavaira 2012	38
26. Sessiuns dal Cussegl grond evangelic 2012/2013	39
27. Termins dals colloquis d'atun 2012	39

I. Tractandas (consultaziun)

1. Furmaziun en musica sacrala en il Grischun

L'Associaziun per orgla e chant da baselgia en il Grischun «Verband für Orgeldienst und Kirchengesang in Graubünden» (VOGRA) reformada e l'Associaziun grischuna d'organists e dirigents da cors da baselgia catolics «Bündner Verband Katholischer Organisten und Kirchenchordirigenten» (BVKOK) han decis la primavaira 2009 da manar ensemen in curs per la furmaziun en musica sacrala en il Grischun: «Kirchenmusikalische Ausbildung Graubünden» (KIMUGR). Ina furmaziun da dus onns dat la pussibilità ad organist(a)s e dirigent(a)s da cors da s'acquistar in certificat grischun.

En pli offrescha la KIMUGR curs da furmaziun en musica sacrala e curs da perfecziunament sin l'orgla. Ils custs per las duas baselgias chantunales sa muntan a CHF 17'000.- per mintgina. Sin la vart reformada correspunda questa summa a la contribuziun annuala per il VOGRA che vegn ussa duvrada per la KIMUGR.

Dapi la primavaira 2009 è la «Kirchenmusikalische Ausbildung Graubünden» (KIMUGR) en ina fasa da prova. Quella ha success, sco che la statistica suandanta mussa.

STATISTICA DA LA KIMUGR DAL 2009/10/11

La KIMUGR consista da 3 spartas differentas:

- Curs da furmaziun da dis entirs
- Perfecziunament sin l'orgla
(6 x 60 minutas instrucziun vi da l'orgla)
- KIMUGR (dus onns furmaziun en musica sacrala per s'acquistar il certificat chantunal)

	spiertas:	ref. part.	cat. part.
2009	3 curs d'in di entir perfecziunament sin l'orgla	10 26	5 10
2010	3 curs d'in di entir perfecziunament sin l'orgla KIMUGR	11 17 6	6 8 5
2011	3 curs d'in di entir perfecziunament sin l'orgla KIMUGR	10 17 6	8 10 5

Pervia da l'andament positiv duai il project «Kirchenmusikalische Ausbildung Graubünden» (KIMUGR) vegnir reglè cun in contract davent da l'onn 2013. Las duas associaziuns restan independentas e na vegnan betg schliadas.

Pervi che quai sa tracta d'ina cunvegna tranter baselgias, sto il Cussegl grond evangelic prender posiziun. Ils statuts vegnan sutmess als colloquis a la consultaziun. Suenten van els a la sinoda. En sia sessiun d'atun vegn il Cussegl grond evangelic a decider davart la cunvegna.

FURMAZIUN EN MUSICA SACRALA EN IL GRISCHUN:
„KIRCHENMUSIKALISCHE AUSBILDUNG GRAUBÜNDEN“
(KIMUGR)

Statuts

I Num e finamira

Cun il num «Kirchenmusikalische Ausbildung Graubünden» datti en il chantun Grischun in pertader cun domicil legal a Cuira.

Il pertader ha la finamira da porscher sin basa interconfessiunala ina scolaziun fundamentala en musica sacrala. Quella dat als interessents la pussibilità da s'acquistar il certificat chantunal per diriger cors e sunar l'orgla.

La KIMUGR vegn pertada da la baselgia roman-catolica e da la baselgia evangelica reformada dal chantun Grischun sco er da l'associaziun reformada e quella catolica per musica sacrala. Las finamiras da l'instrucziun sa dattan dals basegns musicals da las plaivs roman-catolicas e da las raspadas evangelicas reformadas. Ils cuntegns da la scolaziun e las pretaisas correspudentas èn fixadas en il reglament.

II Commembranza

(cgl. organigram a la fin dals statuts)

Il pertader da la KIMUGR èn quatter instituziuns: la baselgia roman-catolica e la baselgia evangelica reformada dal chantun Grischun, l'Associaziun grischuna d'organists e dirigenti da cors da baselgia catolics «Bündner Verband Katholischer Organisten und Kirchenchordirigenten»

(BVKOK) e la refurmada Associaziun per orgla e chant da baselgia en il Grischun «Verband für Orgeldienst und Kirchengesang in Graubünden» (VOGRA). Questas instituziuns tramettan delegads en la cumissiun: mintgamai in(a) delegà(da) da la baselgia chantunala roman-catolica e da la baselgia chantunala evangelica refurmada, e mintgamai dus delegads da las associaziuns.

III Organisaziun

Organs dal purtader èn:

1. la cumissiun
2. la direcziun
3. la cumissiun da revisiun

1. Cumissiun

a) A la cumissiun fan part ils delegads da las quatter instituziuns. Per regla sa radunan els ina giada l'onn (radunanza da quint e da budget). Sin giavisch da la direcziun u ina da las instituziuns purtadras (associaziuns da musica sacrala u baselgias chantunalas) èsi da convocar ina sesida extraordinaria. L'invit cun la glista da tractandas en scrit vegn tramess als commembers silmain in mais avant la radunanza.

b) Las cumpetenzas generalas da la cumissiun èn:

1. Approvar il protocol
2. Prender cogniziun dal rapport annual da la direcziun
3. Elecziuns:

Elecziun dal resp. da la president(a)
Elecziun dal resp. da la protocollist(a)
Elecziun da la direcziun
Elecziun dal resp. da la administratur(a)
Elecziun dal resp. da la revisur(a)

4. Fixar las contribuziuns als curs, las indemnisaziuns dals magisters; finanzia la KIMUGR
5. Approvar il rendaquint da l'onn da scolaziun passà
6. Approvar il budget dal proxim onn da scolaziun (sut resalva da l'approvaziun entras la baselgia roman-catolica e la baselgia evangelica refurmada dal chantun Grischun)
7. Onurificaziuns
8. Revisiuns dals statuts

c) Cumpetenzas spezialas da la cumissiun èn:

1. Ella porta la responsabladad per la qualitat musicala da la KIMUGR. Ella surveglia l'instrucziun. Ella accumpogna la lavur da la direcziun. Ella fa valair ils interess da la KIMUGR tar las instituziuns partecipadas. Ella concluda il reglament.
2. Ella è la pli auta istanza da recurs.
3. Sin dumonda da la direcziun elegia ella magisters resp. magistras ed expert(a)s d'examens independent(a)s. Analog vala quai er, sche incumbensas d'instrucziun na vegnan betg prolungadas.
4. Sin dumonda da la direcziun decida ella, sche contracts na vegnan betg prolungads.

- d) La cumissiun po decider, sche dus terzs dals commembers èn preschents.
- e) Las decisiuns vegnan prendidas avertamain cun la pluralitad absoluta dals commembers preschents. Sin dumonda d'in commember preschent sto vegnir vuschà cun scrutini. Tar paritad da vuschs decida il presidi. Tar elecziuns decida tar l'emprim scrutini la pluralitad absoluta, tar il segund scrutini la pluralitad relativa.

Il temp d'uffizi va quatter onns. Reelegziun è pussibla. Il presidi sto vegnir manà en roda mintga quatter onns d'in commember reformà ed alura puspè d'in commember catolic.

2. Direcziun

La direcziun sa cumpona da duas personas: president(a) BVKOK e president(a) VOGRA.

Ils magisters nomineschan in represchentant sco persona da contact cun la direcziun.

- a) La direcziun exequescha tut las fatschentas che na stattan betg en la cumpetenzza da la cumissiun. Ella realisescha las decisiuns da la cumissiun. Ensemen cun la represchentanza dals magisters fixa ella il plan annual.
- b) La direcziun è il comité electoral tar l'elecziun da magisters ed experts d'examen. Ella dat a la cumissiun ina recumandaziun correspudenta.
- c) La direcziun elegia l'administraziun.

- d) Il temp d'uffizi da la direcziun va quatter onns. Reelegziun è pussibla.

3. Revisurs

- a) Las associaziuns BVKOK e VOGRA mettan a disposiziun mintgina in revisur resp. ina revisura.
- b) Ils revisurs examineschan rendaquint e budget.
- c) Ils revisurs rapportan a la cumissiun ed a las associaziuns e fan propostas a la cumissiun.

IV Administraziun

1. L'administraziun da la KIMUGR vegn elegida e manada da la direcziun.
2. L'engaschament vegn reglà en in contract. Quel entra en vigur cun las firmas vicendaivlas.
3. Dretgs e duairs vegnan regladas en in contract.

V Magisters che instrueschan

1. Sin recumandaziun da la direcziun elegia la cumissiun ils magisters da la KIMUGR.
2. L'engaschament vegn reglà en in contract. Quel entra en vigur cun las firmas vicendaivlas.
3. Ils magisters che duain vegnir elegids han dad esser en possess d'ina permissiun da dar scola d'in conservatori reconuschì dal stadi, d'ina scola da musica u d'ina academia da musica.

4. Dretgs e duairs vegnan regladas en in contract.

VI Finanzas

1. Las entradas èn las contribuziuns da la baselgia roman-catolica e da la baselgia evangelica refurmada dal chantun Grischun, contribuziuns annualas e taxas d'examens dals scolars.
2. Or da la cassa vegnan pajads:
  - Expensas ordinarias per ils scopos da la KIMUGR
  - Indemnisaziuns dals magisters
  - Onurars per experts
  - Administraziun
  - Indemnisaziun per las sesidas da cumissiun e direcziun
  - Curs

VII Responsabladad

Per tut ils impegn da la KIMUGR stat bun exclusivamain la facultad effectiva dal purtader.

VIII Sortida

La sortida d'ina instituziun è pussibla sin la fin d'in onn da chalender. La sortida sto vegnir declerada silmain dudesch mais oravant.

IX Disposiziuns finalas

1. Midaments dals statuts basegnan ina maioritad da dus terzs per esser valabels.
2. Er per schliar il purtader basegnan ins dus terzs da las vuschs dals delegads.
3. Tar la schliaziun da la KIMUGR va il possess mintgamai per la mitad a la baselgia roman-catolica ed a la baselgia evangelica refurmada dal chantun Grischun.
4. Quests statuts entran en vigur ils .....sunter esser suttascrits da las quatter instituziuns.

Ils .....acceptà a Cuira tras:

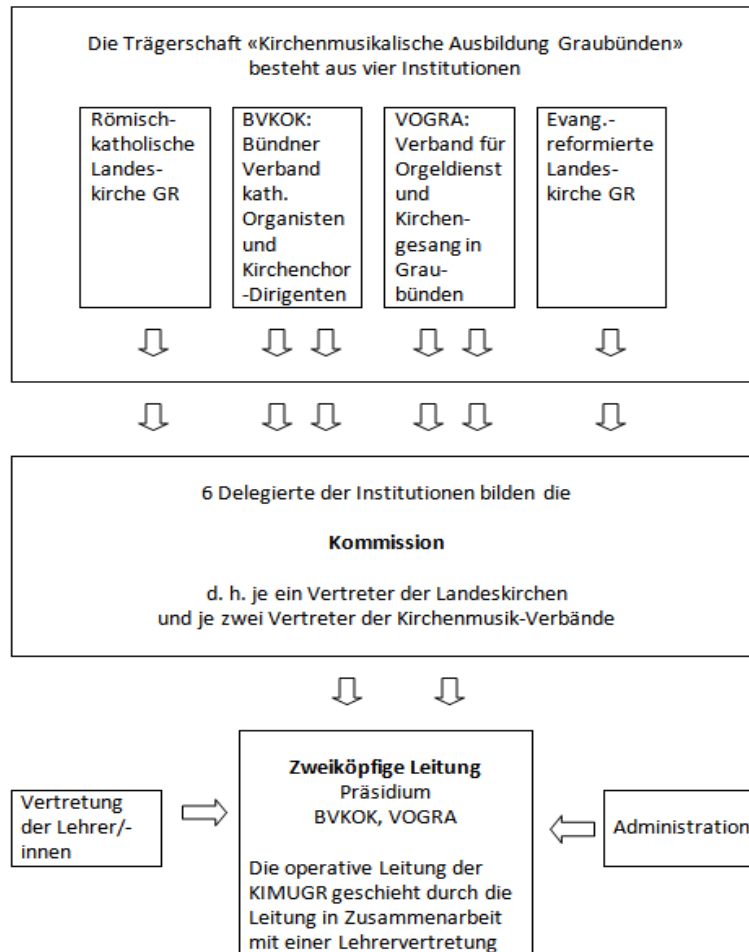
Cumissiun administrativa da la baselgia roman-catolica dal chantun Grischun

Cussegl da baselgia da la baselgia evangelica refurmada dal chantun Grischun

Associaziun grischuna d'organists e dirigents da cors da baselgia catolics «Bündner Verband Katholischer Organisten und Kirchenchordirigenten» (BVKOK)

Associaziun per orgla e chant da baselgia en il Grischun «Verband für Orgeldienst und Kirchengesang in Graubünden» (VOGRA)

Organigramm (Trägerschaft)

II. Comunicaziuns/enquistas dal Cussegl da baselgia

2. Revisiun totala da la constituziun – co vinavant?

«Novas vias datti cun chaminar» - ina experientscha sabia che nus train a niz. A la fin da la fasa impurtanta da la participaziun engrazia il Cussegl da baselgia a tuts per lur gidar da reflectar e da concepì la nova constituziun.

Al Cussegl da baselgia han ins tramess u fatg a savair da dalunsch e damanaivel bleras opiniuns, remartgas criticas e commentaris constructivs. L'entschatta han fatg las occurrenz infurmativas e la conferenza cun la grupp gronda. Seguids èn la sinoda, las occurrenz e sesidas colloquialas, il Cussegl grond evangelic, la dieta sinodala e la dieta dals / da las president(a)s. In barat pli pitschen ma betg main impurtant hai dà sin nossa pagina web.

Da las respostas dals colloquis sa dattan gia oz insaquantas tendenzas:

I vegn mess pais sin il crescher da sut ensi ed il prender resguard sin las fusiuns politicas, er las structurast scolasticas, ils ospitals, ils asils e la lavur cun la giuventetgna, sco er sin la perdita da l'autonomia da las plaivs. I vegn cleramain formulà ch'ins duai reflectar midaments. Ins pretenda er stimulaziuns, instruments e models dal Cussegl da baselgia per realisar structurast proponidas. Tar il model da finanziaziun giavischa ins plitost ina egualisaziun da finanzas cun ina tscherta controlla che in pe da taglia unifitgà.

Suenter l'evaluaziun dal process fin ussa e sin basa da la valitaziun dals resultats vegn il Cussegl da baselgia a communitgar ils proxims pass. In nov proceder vegn a mussar, co che la via va vinavant.

Ina grupp da lavur eventualmain engrondida vegn a cumenzar sia lavur tenor l'incumbensa dal Cussegl da baselgia. Igl è senz'auter pussibel ch'i dat ulteriuras fasas da participaziun a regard singuls temas. Il sboz final vegn alura surdà a la consultaziun.

La finamira è anc adina quella dal cumenzament – ina constituziun efficazia che funcziuna e che vegn purtada d'ina gronda majoritad. Ella duai dar a nus la pussibilità d'esser ina baselgia populara cun avegnir che fa in bun e conscienzius diever da sias resursas.

La via per ina nova constituziun ha intimà da ponderar e da formular "co viver nossa baselgia". Ella ha produci energias. Faschain diever da questas energias per ch'ellas mainian nossa baselgia grischuna sin ina buna via en l'avegnir.

3. Realisaziun dal model 1+1 davent da l'onn da scola 2012/13 en il stgalim aut da la scola populara

1. En la publicaziun per il colloqui d'atun 2011 han ins supplitgà tut las plaivs da dar part enfin al colloqui da primavera 2012 il numer da quellas lecziuns da religiun en il stgalim aut che crodan davent cun l'introducziun dal model 1+1. Il schaner han tut ils consistoris survegnì

online e sin palpìri in questiunari; quel è d'emplenir e da returnar a l'administraziun da la baselgia chantunala enfin ils 15 d'avrigl 2012. Nua che pliras plaivs èn participadas en in centrum dal stgalim aut, vegnan ils responsabels dumandads da discutir ensemen e da returnar ensemen be in questiunari. Grazia fitg!

2. Cun l'introducziun dal model 1+1 ha quai eventualmain da vegnir ad ina nova posiziun da l'instrucziun da religiun che stat en la cumpetenza da las baselgias; tut tenor la situaziun locala ed il fatg sch'igl è vegnì instrui en la scola fin ussa duas u be ina lecziun da religiun. Nus supplitgain ils responsabels da metter pais en lur discurs cun ils cussegls da scola resp. manaders da scola, che l'instrucziun da religiun è er en avegnir in rom obligatoric sin la basa da la lescha da scola dal chantun e ch'ella vegnia tractada correspudentamain. Nua che l'instrucziun vegn dada ecumenicamain, è quai sche mai pussibel da mantegnair. Nua ch'ella è anc confessiunalmain separada, è in proceder comunabel da las duas confessiuns garanti in bun agid.
3. I vala er en avegnir ch'ils geniturs pon laschar dispensar lur uffants da questa instrucziun, faschond valair la libertad da la cretta e da la conscienza en la constituziun. Quai è da dar part en scrit al consistori responsabel, che ha dad infurmar alura la scola.
4. La participaziun a l'instrucziun da religiun che stat en l'incumbensa da la baselgia è vinavant ina premissa per la confirmaziun. Las 72 lecziuns d'instrucziun dals preparands e confirmands èn in'instrucziun da la baselgia che vegnan tiers a l'instrucziun da religiun a scola.

En cas da dumondas, p.pl. sa volver a:
Fachstelle Religionsunterricht
Pfrn. Ursula Schubert-Süsstrunk
Welschdörfli 2, 7000 Chur
Telefon: 081 252 62 39, E-Mail: ursula.schubert@gr-ref.ch

4. Furmar la raspada

En il rom da la realisaziun dal nov model 1+1 per l'instrucziun da religiun en la scola populara dapi l'onn da scola 2012/13 han ins fatg fin ussa in **emprim pass**: L'Uffizi per la scola populara e sport ha edì il plan d'instrucziun per il nov rom obligatoric "Conuschientscha da las religiuns ed etica" (RuE). Sin incumbensa dal chantun ha la Scola auta da pedagogia dal Grischun organisà la qualificaziun supplementara dals magisters.

En in **segund pass** ha la grupp da lavur 1+1 da las duas baselgias chantunalas publitgà a maun da las plaivs e lur persunal d'instrucziun il scumpart da las tematicas per l'instrucziun da religiun en il stgalim aut che stat en la responsabladad da las baselgias. Quel è in supplement ed in agid da lavur per il plan d'instrucziun da religiun ecumenic che resta en vigur. Tuts dus instruments servan a segirar la qualitad dal cuntegn e da l'organisaziun da l'instrucziun en la scola populara per la quala stadi e baselgia èn responsabels en avegnir en maniera separada. Els segireschan la rolla educativa diaconica da las baselgias en las scolas ed armoniseschan ils cuntegns dals dus roms.

En in **terz pass** segua ussa il model «Furmar la raspada», che dat a las plaivs in instrument per sviluppar vinavant e schlargiar la lavur educativa en la raspada. Il Cussegl da baselgia ha elavurà in model che vegn preschentà a la dieta sinodala schlargiada dals 20 da favrer 2012 als reverendas, diacons socials ed ulteriuras personas d'instrucziun da la baselgia. Suentar vegnan ils commembers da las gruppas da lavur che al han sviluppà (team da concept e grupp da reflexiun) a preschentar el curt als colloquis da primavaira. Ils commembers dals colloquis ed ils / las president(a)s da las plaivs al survegnan oravant per posta

Colloqui I	Sur igl Uaul: 28 da mars: Ghislaine Bretscher
Colloqui II	Schons - Avers - Val Rain - Mesauc: 7 da mars: Hannes Peier
Colloqui III	Sut igl Uaul: 21 da mars: Barbara Hirsbrunner
Colloqui IV	Cuira: 10 d'avrigl: Martin Jäger
Colloqui V	Signuradi-Tschintg vitgs: 14 da mars: Johannes Kuoni
Colloqui VI	Scanvetg - Churwalden: 14 da mars: Markus Ramm
Colloqui VII	Engiadin'Ota - Bregaglia - Poschiavo – Surses: 28 da mars: Lothar Teckemeyer
Colloqui VIII	Engiadina Bassa - Val Müstair: 14 da mars: Gretl Hunziker

Colloqui IX Partenz: 11 d'avrigl: Miriam Neubert

Colloqui X Tavau - Alvra:
7 da mars: Urs Hegnauer

Ils colloquis vegnan dumandads da reservar var 30 minutas per questa preschentaziun e da laschar suenter temp per dumondas. Sche pussibel e giavischabel, pon ins per quai er envidar ulteriurs collavuradors da las raspadas che n'han betg prendì part a la dieta sinodala schlargiada.

Las infurmaziuns basegnaivlas areguard organisaziun ed integraziun dal concept "furmà la raspada" chattan ins en il supplement da la brochura. Quellas vegnan definidas pli detagliadamain durant l'onn 2012.

I stat liber a las suprastanzas dals colloquis, nua en la glista da tractandas ch'ellas vulan tractar questa fatschenta.

5. Infurmaziuns al reglament 251 «Contribuziuns or dal fond per la lavur cun la giuventetgna»

Da promover la lavur cun la giuventetgna è e resta in intent dal Cussegl da baselgia. En il interess d'ina meglra trasparenza differenziescha ins en il reglament surlavurà **trais champs da lavur**:

1. Champs, dietas ed excursiuns en il rom da la lavur cun confirmands
2. Occurrenz per uffants e giuvenils organisadas da las plaivs u dad organisaziuns stretg liadas cun quellas
3. Occurrenz da lavur nunecclesiastica cun giuvenils, sche quellas correspundan en il senn lartg a las incumbensas da la baselgia

En ils mais passads è sa mussà ch'il spazi d'interpretaziun, qualas activitads en las rubricas 1 e 2 pon vegnir subvenziunadas, basegna ina concretisaziun:

1. Per activitads en la plaiv che na chaschunan nagins custs per pernottaziun, viadi u onuraris, na datti nagin sustegn finanziel. Custs ch'i dat tuttina, vegnan purtads da las plaivs. A las plaivs en l'egualisaziun da finanzas vegnan quels custs restituids.
2. Il fond per la lavur cun la giuventetgna vul promover la lavur ecclesiastica cun uffants e giuvenils **ordaifer** la scola. Activitads en il rom da l'instrucziun da religiu obligatorica en las scolas popularas e scolas cuntinuantas (enfin ussa duas lecziuns l'emna, cun l'introducziun dad 1+1 be anc ina lecziun l'emna) na vegnan betg sustegnidas. Sche occurrenz extrascolaras en la sparta lavur cun la giuventetgna

(occurrenzas per confirmands u giuvenils) vegnan reconuschidas sco lecziuns da religiun, alura valan quellas sco instrucziun scolastica. Lur finanziaziun è perquai l'incumbensa da las plaivs. A las plaivs en l'egualisaziun da finanzas vegnan quels custs restituids.

3. Las plaivs vegnan supplitgadas da declarar cleramain tar la dumonda, da quala occurrenza che quai sa tracta. Surtut en il segund sector, nua che la derivanza confessiunala resp. la commembranza dals participants na gioga betg ina rolla decisiva, vegnan ellas dumandadas da resguardar resp. da survegnir contribuziuns er d'autras funtaunas finanzialas (localas u regiunalas). Surtut tar occurrenzas ecumenicas vul quai en mintga cas la collavuraziun cun ils partenaris catolics er en il regard finanziel.

6. Projects colloquials da lavur cun attempads

Ils projects da lavur cun attempads previs per trais onns stattan avant lur finiziun. Ina evaluaziun correspudenta vegn fatga durant quest onn 2012 e vegn per il mument planisada. Ils colloquis vegnan a temp util infurmad davart ils puncts principals, las pretaisas per ils rapports finals, lur furma, ils cuntegns ed ils termins.

III. Rapports colloquials

7. Provisiuns

Corporaziuns che han prolungà in engaschament provisoric u che han stgaffi in tal, preschantan al colloqui in rapport en scrit davart questa provisiun. Il rapport va ensemen cun il protocol colloquial al Cussegl da baselgia. Cumpareglia la constituziun da la baselgia (100) art.21, cifra 6.

8. Organisaziun da l'instrucziun da religiun 2012/2013

Ils colloquis surveglian e coordineschan l'instrucziun da religiun en las plaivs.

Per ch'ils colloquis possian ademplir lur incumbensa, èn els d'infurmar a temp davart eventualas difficultads ch'i dat en las plaivs cun observar las ordinaziuns legalas.

Il Cussegl da baselgia supplitgescha perquai ils colloquis da dumandar ses commembers en occasiun da la sesida da primavaira, sch'i dat en las plaivs difficultads areguard l'instrucziun da religiun dal proxim onn scolastic. Plaivs cun talas difficultads èsi d'infurmar davart l'agid che la baselgia chantunala porscha cun il post spezialisà per l'instrucziun da religiun. D'autra vegn la manadra dal post spezialisà infurmà da la situaziun tras il protocol. Ella po prender si contact cun ils responsabels da las plaivs, per ch'ils

problems possian vegnir schliads sin il cumenzament dal nov onn da scola.

Il Cussegl da baselgia tira endament ch'en tut las scolas èsi d'observar ils reglaments legals per dar l'instrucziun da religiun.

Il Cussegl da baselgia supplitgescha ils consistoris d'introducir ensemen cun las instanzas scolasticas la **realisaziun dal model 1+1 en l'emprima classa dal stgalim aut**. Sche pussibel èsi, ensemen cun ils responsabels da la scola, d'infurmar ils geniturs, la magistraglia sco er las plaivs. Il Cussegl da baselgia metta a disposiziun agids che pon vegnir retratgs dal post spezialisà per l'instrucziun da religiun da la baselgia evangelica reformada dal chantun Grischun.

Sche plaivs tschertgan anc catechet(a)s per l'onn da scola 2012/13, renda il Cussegl da baselgia attent a la bursa da plazzas instrucziun da religiun sin la homepage da la baselgia chantunala.

Tar dumondas p.pl. sa volver a:
Fachstelle Religionsunterricht
Pfrn. Ursula Schubert-Süsstrunk
Welschdörfli 2, 7000 Chur
Telefon: 081 252 62 39, E-Mail: ursula.schubert@gr-ref.ch

9. Rapport dals incumbensads colloquials per ecumena, missiun e cooperaziun al svilup (cumissiun EMC)

Il colloqui dattan temp a las personas incumbensadas per ecumena, missiun e cooperaziun al svilup (EMC) da rapportar. Il incumbensad colloquial è - sco commembers da la cumissiun chantunala EMC - intermediatur tranter las activitads colloquialas e quellas chantunalas. En questa funcziun pon els dar impuls impurtants per tuttas duas varts.

Il rapport a bucca duai infurmar davart chaussas actualas e dar vinavant infurmaziuns da la cumissiun als colloquis.

Il rapport en scrit infurmescha davart las activitads en il colloqui e quellas cun il incumbensad da las plaivs. Quest rapport èsi d'aggiuntar al protocol per mauns dal Cussegl da baselgia.

10. Lavur en la diaspora

Tenor art. 8 dal „Reglament davart la commembranza ecclesiastica da concretaivels evangelics en vischnancas politicas senza plaiv evangelica (reglament per las diasporas)” han ils / las reverendas da plaivs cun incumbensadas en diasporas da rapportar al colloqui da primavaira sur da lur lavur en la diaspora. Ina copia da mintga rapport va al Cussegl da baselgia per mauns da la suprastanza da l'Uniun protestanta grischuna per agids ecclesiastics.

11. Visitaziuns d'archiv

Tar mintga midada en la pravenda èsi da far ina **visitaziun d'archivs extraordinaria** da la part da la pravenda da l'archiv. Dapi l'atun 1991 vegn quella fatga d'in commember da la cumissiun d'archivs da la baselgia chantunala. Il Cussegl da baselgia supplitgescha las suprastanzas dals colloquis dad esser attentas ch'il president da la cumissiun d'archivs, rev. Kurt Bosshard, Loëstrasse 60, 7000 Chur (tel. 081 257 11 00, e-mail: kurt.bosshard@gr-ref.ch) vegnia infurmà, avant che in u ina reverenda u provisur(a) fa midada. Quel infurmescha il visitatur responsabel.

12. Renovaziun da la permissiun da predicatur(a)s laic(a)s

En il „Reglament davart la permissiun al servetsch pastoral en Grischnun“ (910) vegn reglà en art.13 il surpigliar da tscherts servetschs uffizials tras laics resp. laicas.

Il Cussegl da baselgia dat la uschenunada permissiun a predicaturs laics, resp. predicaturas laicas, sch'ina plaiv propona in/-a da ses commembers e sch'il colloqui decida tras scrutini da surdar la proposta al Cussegl da baselgia. La nominaziun tras il Cussegl da baselgia vala per quatter onns.

Il Cussegl da baselgia sto consultar il colloqui avant che renovar la permissiun.

Perquai dovra il Cussegl da baselgia en il protocol la posiziun dals colloquis pertutgants, per pudair renovar las

suandantas permissiuns per predicatur(a)s laic(a)s. La renovaziun succeda en la tschentada da fanadur dal Cussegl da baselgia.

Coll. III Sut igl Uaul Käthy Heitz-Frey, Tusaun

Coll. VII Engiadin'Ota-Bregaglia-
Poschiavo-Surses Othmar Lässer, Samedan

13. Propostas per cudeschs

Cun il protocol pon ins far propostas per novs cudeschs en la biblioteca pastorala.

14. Propostas per elecziuns a maun dal Cussegl grond evangelic

Il 1. da schaner 2013 cumenza il proxim temp d'uffizi per ils commembers dal Cussegl da baselgia. En sia sessiun da fanadur elegia resp. reelegia il Cussegl grond evangelic ils quatter commembers che n'èn betg sinodals.

Enfin che questa publicaziun va en stampa èn las sequentas demissiuns enconuschentas:

- Cusseglia da baselgia Hans Morgenegg, Tavau, colloqui X Tavau - Alvra, parsura departament 3 «finanzas» (demissiun or da motivs da vegliadetgna)
- Presidenta dal Cussegl da baselgia Lini Sutter-Ambühl, Roveredo, colloqui II Schons - Avers - Val Rain - Mesauc,

parsura departament 0 «presidial» e departament 2 «structuras e dumondas da dretg» (demissiun pervia da limitaziun dal temp d'uffizi)

Ils ulteriurs commembers dal Cussegl da baselgia èn damai proponids per la reelecziun:

- Christoph Jaag, Aschera, colloqui IX Partenz, parsura dal departament 5 «ovras da la baselgia en il Grischun »
- Barbara Hirsbrunner-Marquart, Scharans, colloqui III Sut igl Uaul, parsura dal departament 6 «missiun, ecumena e cooperaziun al svilup»

En la sesida da primavaira dal Cussegl grond evangelic èn dad eleger quatter commembers dal Cussegl da baselgia.

Cun il protocol pon ils colloquis inoltrar propostas.

15. Moziuns, intimaziuns e propostas

Il colloqui po tenor art.21 cif.3 da la constituziun da la Baselia evangelica refurmada dal Grischun surdar moziuns, intimaziuns e propostas al Cussegl da baselgia.

I sto esser evident, sch'i sa tracta d'ina moziun, d'ina intimaziun u d'ina proposta. I sto er esser evident, sch'i sa tracta d'ina moziun, intimaziun u proposta d'in colloqui entir tenor art.21 da l'urden da gestiun dal Cussegl da baselgia, u d'ina moziun, intimaziun u proposta d'ina persuna singula tenor art.23 dal medem urden. Tar tut las moziuns, intimaziuns u propostas d'in colloqui sto vegnir nudà il resultat precis da las votaziuns.

Sch'il Cussegl da baselgia accepta moziuns, vegnan quellas suttamessas als colloquis ed a la sinoda per la consultaziun. Suenter vegnan questas tractadas definitivamain dal Cussegl grond evangelic. Moziuns acceptadas han per consequenza ina midada da la lescha. Sch'il Cussegl da baselgia refusa moziuns, motivescha el quai en il rapport uffizial.

Sch'il Cussegl da baselgia accepta intimaziuns e propostas, ha el la pussibilità da vegnir sez activ en il senn da quellas. Sch'il Cussegl da baselgia refusa intimaziuns e propostas, motivescha el quai en il rapport uffizial.

IV. Diversas infurmaziuns

16. Resumaziun dals resultats dals colloquis d'atun

Per infurmar tut ils colloquials vegn preschentà qua ina resumaziun da las discussiuns e da las decisiuns concernent las tractandas da l'ultim colloqui.

Reglament da la cumissiun da persunal da la sinoda (416)

Otg colloquis acceptan il text suttamess.

Dus colloquis giavischan pitschnas midadas; en pli vul in colloqui laschar il text dal reglament existent en art.2, cifra 2.

Urden da gestiun da la sinoda (410)

Tuts colloquis acceptan il text.

Mussavia per la lavur etic-professionala dals e da las reverendas en il Grischun

Otg colloquis acceptan il text suttamess.

In colloqui giavischa da menziunar expressamain sut punct 6 (collegialitad e loialitad) ch'el valia er per sinodals pensiunads.

Il colloqui I propona divers midaments.

17. Rapports dals posts specialisads

Post per migraziun, integraziun e fugitivs (MIF)

Er l'onn 2012 s'engascha il post surtut cun l'assistenza da famiglias e da singulas dunnas en ed ordaifer ils centers.

Daspera stat il post a disposiziun per tut las dumondas areguard integraziun e fugitivs.

La primavaira han tut las pravendas survegnì dal HEKS infurmaziuns davart il di dals fugitivs. Sche plaivs giavischan sustegn tar la realisaziun d' in'occurrenza speziala, gida il post gugent.

Adina l'emprim' emna da november ha lieu en la Svizra entira l'emna da las religiuns. In element impurtant da quest' emna è l'inscunter tranter differentas religiuns. La baselgia evangelica reformada dal chantun Grischun sa participescha già dapi dus onns vi da quest'emna da las religiuns. P.pl. far cas da las infurmaziuns il tard atun.

Fachstelle für Migrations-, Integrations- und Flüchtlingsarbeit

Daniela Troxler, Carsiliasstrasse 195b, 7220 Schiers

Telefon: 081 328 19 79; E-Mail:daniela.troxler@gr-ref.ch

Post per ecumena, missiun e collavuraziun al svilup (EMC)

EMC – la fanestra a la baselgia mundiala. Ils cristians en Asia uran «noss ris da mintgadi dà a nus oz» e ston guardar tiers, sco che auazuns stgarpan davent la racolta dal ris. Tge va quai tiers a nus?

Sche rebels u l'armada da liberaziun han puspè destrui la vischnanca cun la baselgia, alura va quai tiers a nus.

Sco cristians vivain nus en ina cuminanza mundiala che tras il commerzi da materias primas, vivondas etc. ha in'influenza sin mia vita.

EMC vul dir: guardar, s'infurmar ed agir.

Fachstelle Ökumene, Mission, Entwicklung
Christine Luginbühl-Locher, Postgasse 4, 7023 Haldenstein
Telefon: 081 353 35 22
E-Mail: christine.luginbuehl@gr-ref.ch

18. Occurrenz colloquialas

Las conferenzas pastorals, las retratgas, ils arranschaments per sa scolar enavant, las festas circuitals ecclesiasticas e las sairadas colloquialas han – tenor ils protocols da l'atun 2010 enfin l'atun 2011 – tractà ils temas suandants:

Colloqui I Sur il Uaul

- 03.11.2010: conferenza evangelica Gruob: uffants en la mar da las medias, referent: dr. phil. Thomas Merz-Abt

- 17.11.2010: conferenza pastorala: la lavur dal Cussegl da baselgia, inscunter dals / da las catechet(a)s
- 02.02.2011: conferenza pastorala: Festa ecclesiastica, remplazzaments
- 17.05.2011: conferenza pastorala: Proceder emprim sboz revisiun da la constituziun, cumià rev. Thorsten Minuth
- 02.06.2011: Festa ecclesiastica: excursiun Ruinaulta / Castrisch
- 15.06.2011: conferenza pastorala: emprim sboz revisiun da la constituziun
- 29.08.2011: conferenza pastorala: excursiun Sardona
- 07.09.2011: conferenza pastorala: revisiun da la constituziun, cooperaziun pravendas

Colloqui III Sut igl Uaul

- cult divin "timeout" per la giuventetgna
- conferenza pastorala «cardientschas»
- 22.05.2011: Di da las raspadas Sut igl Uaul, Segl.
- 02.09.2011: referat «Viver bain fin l'ultim» (ensemèn cun palliative.gr)

Colloqui IV Cuir

Naginas communicaziuns concretas

Colloqui V Signuradi-Tschintg vitgs

- 2 conferenzas pastorals
- occurrenza "Kick-off" davart la lavur cun attempads

Colloqui VI Scanvetg-Churwalden

- 2 conferenzas pastorals
- Festas colloquialas: dumengia dal Scanvetg, dumengia da la refurma

Colloqui VIII Engiadina Bassa-Val Müstair

- conferenzas pastorales regularas
- 31.10.2010: giubileum da 500 onns Durich Champell
- 21.08.2011: Di da las raspadas, Scuol

Colloqui IX Partenz

- 13.11.2010: Di da Stels
- 07.09.2011: conferenza pastorala: emprim sboz da la constituziun
- 21.09.2011: Raquintar da la Bibla, cun Werner Laubi

Colloqui X Tavau-Alvra

- diversas occurrenzas
- 21.08.2011: giubileum 20 onns AKiD (Arbeitsgemeinschaft christlicher Kirchen in Davos)

19. Perfecziunament da trais mais

Per la preparaziun d'in perfecziunament da trais mais per collavuratur(a)s ecclesiastic(a)s durant l'onn 2013 èn impurtants ils quatter puncts suandants:

1. Annunzia tar il Cussegl da baselgia **avant la sinoda 2012** per mauns dal preventiv da la Cassa da la baselgia evangelica chantunala. Il Cussegl da baselgia prenda cogniziun da quest'annunzia.
2. Annunzia **al colloqui d'atun 2012** per sclerir ils remplazzaments vicendaivels ed eventuels perfecziunaments da plirs colloquials a medem temp. Sch'il perfecziunament cumenza en l'emprim quartal 2013, sto l'annunzia capitar gia al colloqui da

primavaira 2012, per ch'il termin sut punct 3 possa vegnir tegnì en.

3. Dumonda cun il cuntegn dal program da perfecziunament al Cussegl da baselgia **sis mais avant il cumenzament dal perfecziunament**. Questa dumonda sto esser suttascritta da la patruna e dal presidi dal colloqui. Sin quai tracta il Cussegl da baselgia la dumonda e dat part sia decisiun en scrit.
4. Communicaziun davart la regulaziun dals remplazzaments e dals custs relativs al Cussegl da baselgia **dus mais avant ch'il perfecziunament cumenza**. Cun questa communicaziun vegn garantì, che tut ils remplazzaments funcziunan e ch'els vegnan pajads tenor las tariffas usitadas.

Las indicaziuns detagliadas davart il perfecziunament da trais mais stattan scrittas en l'«Urden davart il perfecziunament da collavuratur(a)s ecclesiastic(a)s» (951) en ils art. 6 fin 13. Ina versiun curta dalonder è la «Glista da controlla: Perfecziunament da trais mais» sin la homepage dal Cussegl da baselgia: www.gr-ref.ch/Service/Publikationen/Formulare.

20. Collecta da Tschuncaisma 2012 – 2014

Furmar manaders giuvenils en la baselgia valdaisa en l'Argentina ed l'Uruguay

Il project da Tschuncaisma da la Baselia evangelica reformada dal chantun Grischun per ils onns 2012 – 2014

sustegna in project da furmaziun giuvenila da la baselgia valdaisa dal Rio de la Plata en l'Argentina e l'Uruguay.

Questa baselgia è ina pitschna baselgia refurmada en l'America latina che ha sias ragischs en la baselgia valdaisa da l'Italia. En ils ultims decennis è ella sa midada d'ina anteriura baselgia d'emigrants ad ina baselgia d'integraziun. En quest connex s'engascha adina er la lavur cun giuvenils da la baselgia valdaisa al Rio de la Plata: dar vinavant la cretta e promover l'integraziun sociala dals giuvenils per lavurar uschia cunter tensiuns socialas, dischoccupaziun e marginalisaziun dals giuvenils.

En il rom d'ina sinoda giuvenila al Rio da la Plata han ins acceptà la proposta, da porscher curs per furmar giuvenils sco manaders en il sector lavur cun la giuventetgna e dad organisar gruppas en ils quartiers da las citads.

Per quest scopo vul ins dar als manaders giuvenils cumpetenzas biblic-teologicas e socialas. Ils giuvenils duain lavurar en differents lieus e cun l'effect multiplicatur. Els duain esser abels da crear in clima, en il qual giuvenils sa chattan bain ed èn gugent ina part da la baselgia.

Ils giuvenils duain realisar ch'els èn ina part da la cuminanza e da la societad. Perquai duain els far visibel e fortifitgar las colliaziuns e las relaziuns cun outras parts dal medem corp.

La furmaziun en la cretta biblic-cristiana è in punct central. Quella sto vegnir messa en relaziun cun las realitads da viver dals giuvenils en las citads e sin il pajais

La sfida da quest project è ch'igl èn da surmuntar enormas distanzas geograficas. Quai è collià cun gronds custs che la baselgia valdaisa suletta na po betg purtar. La cuntrada dal Rio da la Plata è circa medem gronda co la Svizra. Ins han adina da procurar per l'organisaziun e las localitads dals curs sco er per pussibilitads da pernottar.

21. Collecta d'avust 2012

Il Cussegl da baselgia destinescha la collecta d'avust per la gruppa regionala dal Grischun da la Societad svizra da sclerosa multipla.

La gruppa regionala organisescha mintga mais inscuters per umans ch'èn malsauns da sclerosa multipla. La finamira dals inscuters è da manar variaziun en il mintgadi dals pertutgads che dovran agid extern, e da distgargiar las famiglias.

22. Giubileums

Las suprastanzas dals colloquis ed ils consistoris pon communitgar en il protocol colloquial giubileums da servetsch d'impiegad(a)s ecclesiastic(a)s e da collavatur(a)s voluntar(a)s. Sco giubileums da servetsch van 20, 25 u 30 onns da servetsch.

Questas communicaziuns pon vegnir aggiuntas al protocol u er vegnir communitgadas separadamain ed en scrit a l'actuar dal Cussegl da baselgia: Kurt Bosshard, Loëstrasse

60, 7000 Cuir. Giubilar e giubilaras survegnan sper la renconuschientscha da la plaiv u dal colloqui ina charta d'engraziament dal Cussegl da baselgia.

Igl è indispensabel, che las comunicaziuns al Cussegl da baselgia davart giubileums cuntengnan ils numns entirs e l'adressa precisa. Plinavant sto vegnir notada la funcziun ed ils onns precis dal servetsch. Be il num en il protocol dal colloqui, per mail u per telefon na basta betg.

23. Sinoda 2012 in Zernez

La sinoda 2012 a Zernez cumenza la gievgia, ils 21 da zercladur e va enfin glindesdi, ils 25 da zercladur.

Il proponent, rev. Stefan Hügli, Tavau Vischnanca, referescha al tema «Milieusensibilität».

Predicatura sinodala è rev. Karin Ott-Jörke, Maiavilla.

24. Spediziun dals protocols colloquials

La tschentada dal Cussegl da baselgia, nua ch'ils protocols dals colloquials vegnan evaluads, ha lieu ils 23 da matg 2012. Las actas respectivas vegnan tramessas ils 8 da matg.

Nus essan cuntents sche Vus tramettais pli svelts pussibel ils protocols en furma electronica (datoteca word u pdf a kurt.bosshard@gr-ref.ch), per che nus possian cumenzar cun l'evaluaziun. Dumondas e decisiuns èsi da marcar bain visiblamain.

Ils protocols sin palpieri incl. agiuntas èsi da suttascriver e da trametter enfin ils **15 d'avrigl 2012** a:

Evangelisch-reformierte Landeskirche Graubünden
Pfr. Kurt Bosshard, Loëstrasse 60, 7000 Chur.

Preavis: Ils protocols dals colloquials d'atun 2012 èn d'inoltrar enfin ils 30 da settember 2012.

25. Termins dals colloquials da primavaira 2012

Colloqui I	Sur igl Uaul	28 da mars
Colloqui II	Schons-Avers-Val Rain-Mesauc	7 da mars
Colloqui III	Sut igl Uaul	21 da mars
Colloqui IV	Cuir	10 d'avrigl
Colloqui V	Signuradi – Tschintg vitgs	14 da mars
Colloqui VI	Scanvetg - Churwalden	14 da mars
Colloqui VII	Engiadin'Ota - Bregaglia - Poschiavo - Surses	28 da mars
Colloqui VIII	Engiadina Bassa - Val Müstair	14 da mars
Colloqui IX	Partenz	11 d'avrigl
Colloqui X	Tavau - Alvra	7 da mars

26. Sessiuns dal Cussegl grond evangelic 2012/2013

Mesemna, 6.6.2012 suentermezdi KGH Comander Cuir

Mesemna, 14.11.2012 di entir sala dal Cussegl grond

Mesemna, 5.6.2013 suentermezdi sala dal Cussegl grond

Mesemna, 13.11.2013 di entir sala dal Cussegl grond

27. Termins dals colloquis d'atun 2012

Nus supplitgain ils actuars e las actuaras da notar en il protocol ils termins dals colloquis d'atun 2012.

Cuir, en december 2011

Cussegl da baselgia chantunal

Lini Sutter-Ambühl

Kurt Bosshard

presidenta

actuar